

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

Caput II. De Foro Delicti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

ubicunque patratum puniri potest. *L. 1. C. ubi de crim. agi oport.* & *ibi* Gloss. Bart. ac communis omnium, teste Covarr. *c. 11. pract. n. 6. §. his equidem*, & Claro *L. 5. sent. §. fin. q. 38. n. 3.* Habent tamen delinquentes aliud insuper Forum, ubi conveniri & plecti possunt; illud nimirum territorium, quod suo crimine violârunt: neque enim excipere possunt, se esse advenas, nec hujus territorij subditos. *cit. L. 1. §. auth. qua in provinc. C. ubi de crim. L. solent 7. ff. de Custod. §. exhib. reor. L. 1. C. ubi senat. §. clariss. L. 9. 10. §. ult. C. ubi caus. fisc. L. 3. ff. de Offic. praesid. L. 7. §. fin. ff. de accusat. L. 3. ff. de re milit. C. fin. de Foro comp. C. 1. de Raptor. C. 1. de privil. in 6.* Delictum namque jurisdictionem tribuit ei, qui aliàs Judex rei competens non est. *cit. C. fin. & L. 1. C. ubi de crim. L. 3. ff. de Offic. praes. adeò ut Judex loci delicti in delinquentem constitutum in suo territorio ad omnes juris effectus jurisdictionem habeat, non solum quoad ipsam delinquentis personam, sed etiam quoad bona ejusdem alibi existentia, ita ut privari iisdem per sententiam possit; executio tamen fieri ab ipso nequeat, sed à Judice domicilij & bonorum facienda sit. C. 14. de Foro comp. & L. 15. §. 1. ff. de re jud. Nec refert, unde delinquens sit oriundus. cit. L. 3. L. Non dubio 7. ff. de Capt. §. postlim. Novell. 8. c. 12.* Pariter non refert, cujus Dignitatis aut Ordinis sit, qui delinquit. *L. Raptores 24. C. de Episc. §. Cler. L. quaedam 14. ff. de poen. & L. qui cum 4. §. 7. ff. de re milit.* ita ut etiam Clarissimi in provincia, in qua deliquerunt, accusari possint. *cit. L. 1. C. ubi senat. & Comites quoque & Nobiles immediatè Imperio subjecti, si in alicujus Civitatis Imperialis vel alterius Statûs territorio delinquant, à Magistratu illius loci criminalem jurisdictionem habente, capi, judicari, & puniri valeant, juxta Bart. Bald. & DD. ad L. 3. ff. de Offic. praesid. Vult. ad cit. L. 1. C. ubi senat. n. 48. Colleg. Argentor. L. 48. tit. 2. n. 12. Befold. Colleg. polit. class. 1. disp. 11. concl. 28. Knipschildt L. 2. de iure Imper. Civit. c. 5. à n. 90. ubi à n. 102. ad opposita respondet: dubitante Ummio disp. 4. ad process. jud. th. 2. n. 9. nec facile*

se huius opinionioni subscripturum aiente. Quin hoc procedere de personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, adeo ut etiam Episcopus, si in aliena Dioecesi delinquat, puniri ibidem à loci Episcopo possit, affirmat Gloss. in *Can. 1. 4. q. 6.* ac idem de Archiepiscopo in Dioecesi sui Suffraganei delinquente dicendum existimant Panor. in *C. ult. de Foro comp.* ac alij, refragante Anania, Butrio, ac Innocentio. Ubi tamen advertendum est, Archiepiscopos & Episcopos, similesque Superiores Ecclesiasticos in criminalibus, saltem gravioribus, solum subiacere iudicio SS. Pontificis. Trident. *sess. 13. c. 8. de Refor.*

137. Possunt igitur, excepto casu modò allato, in loco delicti puniri etiam privilegiati & exempti. *C. 1. de privil. in 6. & DD. ibi cum Panor. in C. fin. de Foro comp. n. 11. Covar. c. 11. pract. n. 5. Matth. Stephani L. 1. de jurisd. c. 30. n. 26. Auth. quâ in provinc. C. ubi de crim. Novell. 69. c. 1.* Idque certum est & ab omnibus tenetur, si quis privilegio tantùm locali munitus sit: nam si delinquat extra locum exemptum, puniri poterit, ubi deliquit. Si verò privilegium personale habeat, vi cuius coram certo tantùm Iudice respondere cogatur, juxta Butr. in *cit. C. ult. n. 7. Panor. in C. tuarum de privil. & Covarr. l. c. non poterit ratione delicti conveniri coram Iudice territorij, ubi deliquit, sed coram suo duntaxat Iudice.* Verùm rectiùs tenent Innoc. in *C. Ex ore de privil. Panor. in cit. C. ult. n. 11. Felin. ibid. n. 5. & Gemin. n. 3. idemque Gemin. Dominic. & Franc. in cit. C. 1. Gloss. Bart. & Bald. in cit. auth. quâ in provinc.* etiam personali privilegio gaudentem posse conveniri in loco delicti, contractùs, & rei sitæ: quia Pontifex *cit. c. 1.* indistinctè sic loquitur: *desinimus, quòd quantumcunque sic exempti (privilegio exemptionis à Sede Apost. concessio) gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, sive contractus, aut rei, de qua contra ipsos agitur, ritè possunt coram locorum Ordinarijs conveniri &c.* Ex quo patet, quòd privilegium exemptionis quantumcunque latum non includit casum delicti, contractùs, & rei sitæ, nisi etiam isti specialiter exprimantur.

138. Ne-

138. Neque verum est, quod ait Covarr. *l. c.* privilegium hac ratione fore frustratorium: nam etsi privilegium non habeat effectum quoad extraneos Judices, in quorum territorio ille delinquit, contractum init, aut rem sitam habet, operatur tamen, ut coram Judice sui domicilij respondere non cogatur, ut observat Oliva *cit. q. 22. n. 8.* Pariter non obest, quod *cit. C. 1. §. in eos* dicitur, privilegium simpliciter concessum, ut quis excommunicari non possit, extendi ad delictum in quacunq; Dioecesi commissum: aliud enim est, non posse excommunicari; aliud non posse alijs poenis subijci. Igitur tametsi etiam in alijs Dioecibus excommunicari nequeat, alijs tamen delicto commensuratis poenis, in loco delicti subijci poterit, ut notant Gloss. *in cit. §. in eos V. quantum*, Gemin. *n. 9.* Franc. *n. 3.*

139. Habent tamen Regulares Ordines privilegia exemptionis cum clausula derogatoria. *cit. C. 1. de privil. in 6.* Dominic. *ibi n. 3.* Oliva *l. c. n. 11.* Exceptis quibusdam casibus, in quibus contra ipsos procedere possunt locorum Ordinarij tanquam Sedis Apost. delegati. Casus illos post Emman. Rodriq. ac alios recenset Alviset *de Privileg. Ord. Reg. sect. 4. dub. 21.* eorumque ferè præcipuus est, de quo Trident. *sess. 6. c. 3. de Refor. & sess. 7. c. 14. de Refor.* Eos infra adducam *n. 309.* Universim si qui habeant privilegium in corpore Juris clausum, vi cuius respondere non teneantur nisi coram certo Judice, non possunt conveniri coram alio Judice, etiam ratione delicti, contractus, vel rei sitæ. Bart. Bald. Panor. Felin. *ll. cc.* ac communis Legist. & Canonistarum; exceptis forsan militibus & clarissimis viris, de quibus *cit. L. 1. C. ubi senator. & L. 3. pr. ff. de re milit.* Neque obstat *cit. C. ult. & L. 1. ac auth. qua in provinc. C. ubi de crim. agi oport.* nam licet ibidem dicatur, conveniri quemvis posse in loco delicti *omni privilegio cessante*, per similes tamen clausulas derogatorias non derogatur privilegij in corpore Juris clausis, ut notant iidem DD. Ex quo deducit Umm. *l. c.* Principes, Comites &c. propter delictum perpetratum alibi forum non consequi, quam coram Austregis, aut certe

certè coram Imperatore. Quid de Studiofis tenendum sit, infra dicitur n. 342.

140. Quod modò dictum est de committentibus delictum, dicendum pariter est de mandantibus: puniri enim ibi possunt, ubi mandatum executioni datum est. Panor. l. c. n. 27. Marian. in C. possulisti de Foro comp. n. 5. Bart. in L. sicut proponitur ff. de fidejuss. Clar. L. 5. sent. §. fin. q. 38. n. 6. ac communis omnium. Idem dicendum est de eo, qui hic tractavit de delicto & alibi perpetravit aut perpetrari fecit. Idem de eo, qui hic ratum habuit delictum alibi suo nomine patrandum: puniri enim possunt in loco perpetrati delicti. Videantur ea, quæ habentur infra à n. 160.

141. Regula hucusque tradita de reis in loco delicti puniendis exceptionem patitur quoad Forum Pœnitentiale. Hoc enim forum delinquens non sortitur ibi, ubi deliquit, nec ibi à peccato absolvi potest, sed solum à Parocho sui domiciliij, vel ab ijs Regularibus privilegiatis, qui undecunque ad se accedentes absolvere queunt. Gloss. in Can. 1. 16. q. 1. Panor. in C. 1. de Raptor. n. 4. & ibid. Butr. n. 10. Anan. n. 13. Covarr. c. 11. pract. n. 4. Navarr. in C. placuit. dist. 6. de Pœnit. n. 83. Clar. l. c. q. 38. n. 5. & communis aliorum contra Palud. & Host. Ratio est: quia ideo leges voluerunt, ut ratione delicti acquireretur forum, & reus, ubi deliquit, puniri posset, licet ibi domicilium non habeat, ut Reipublicæ offensæ & violato territorio satisfiat. Quæ ratio cessat in foro pœnitentiæ, cum in hoc non Reipublicæ, sed Deo offenso satisfiat. Potest tamen delinquens ibi excommunicari, ubi delictum commisit. C. 1. de Raptor. Inter crimina excipitur Crimen Læsæ Majestatis; postquam enim lege Regia omne imperium totaque populi Romani potestas in unum translata fuit & in Imperatores Augustos transijt, solus Princeps, vel is, cui hic in specie id demandasset, cognoscere & judicare coepit. tit. 56. L. 2. feud. Boër. tr. de sedit. præsup. 6. n. 20. Gigas de Crim. Læs. Majest. L. 1. tit. quis de crim. n. 1. Decian. tr. crim. L. 7. c. 38. n. 5. Inter personas excipiuntur. 1. Illustres, seu illustrem dignita-

P

tem

tem obtinentes : nam ex præcedente administratione in causis criminalibus arduis, in quibus non admittitur procurator, accusantur coram Principe, vel eo, cui Princeps commisit, nec coguntur in loco commissi delicti se defendere. *L. fin. C. ubi senator.* 2. Excipiunt aliqui Clericos, sed male: nam possunt puniri ab Episcopo loci, ubi deliquerunt; laico Judici nec in loco domicilij vel originis subjecti sunt. 3. Excipiunt Legatum in legatione peccantem: hunc enim retinere fori privilegium asserunt *Gloss. in auth. qua in provinc. C. ubi de crim. ac alij.* 4. Milites juxta *L. Magisteria 6. C. de Jurisd. om. Judic.* Verùm hæc lex solum loquitur de causis civilibus & desertione aliisque delictis merè militaribus, de quibus solum coram Magistro militiae conveniri queunt: nam super reliquis conveniri posse in loco delicti constat ex *L. 3. §. 1. ff. de re milit.* 5. denique excipiunt Studiosos. Sed de his infra agetur à n. 329.

§. II.

An contra delinquentem procedi in loco delicti possit, si ibi non reperiatur.

SUMMARIUM.

142. *Adversus delinquentem etiam absentem procedi in loco delicti potest, si ante abitum fuit citatus: non tamen ante litem contestatam recipi testes, nisi in quibusdam casibus.*
 143. *Si abijt ante factam citationem, & constat, ubi sit, requirendus est Judex loci, ubi est.*
 144. *Secus publico edicto citatur. Aliud tamen in praxi observatur.*

142. Si delinquens citatus legitimè fuit, dum adhuc præsens in loco delicti esset, dubium non est, procedi postea adversus absentem tanquam citatione præventum posse. *text. in L. §. auth. qua in provinc. C. ubi de crim. agi oport. & DD. ibi, Butr. Panor.*

nor. Felin. in *C. ult. de Foro comp.* Clar. *L. 5. sent. §. fin. q. 38.*
 Non tamen, si lis contestata non fuit, recipi testes, aut sententia
 definitiva ferri potest. *C. 2. §. tot. tit. Ut lite non contest.* *L. 1. ff.*
de requir. vel absent. damn. pr. & L. 1. C. de requir. reis. Et
 licet, si periculum sit in mora ex parte testium, ut si sint senes aut
 valetudinarij, ituri ad bellum, facturi longam aut periculosam
 navigationem, diuque abfuturi, vel facile oblituri eorum, quæ
 pro testimonio modo dicere possent, recipi ijdem possint ante
 litem contestatam & in absentia rei, ut depositiones asserventur,
 donec reus conveniri possit. *C. ult. eod.* Farin. in *praxi crim. q.*
76. à n. 82. cum communi: hoc tamen solum procedit, si civili-
 ter agatur; nam si agitur de crimine criminaliter, testes reo ab-
 sente & ante litem contestatam recipi neutiquam possunt, ta-
 met si eorum mors vel diuturna absentia timeatur. Communis
 DD. in *L. absente. C. de accusat.* Gail. *L. 1. obs. 92. n. 13.* Igitur
 in tali casu bona ejus annotanda sunt, & si intra annum post an-
 notationem non comparuerit, & de stando juri se non obtule-
 rit, bona annotata ad fiscum pertinent. *cit. L. 1. C. de requir. reis.*
 In Germanico tamen Imperio bona quidem annotantur, sed non
 eo fine, ut confiscentur, sed ne quid ex illis ad fugitivum trans-
 feratur. *Constit. crim. Car. V. art. 206.* nec bona fisco amplius
 acquiruntur, nisi in crimine Læsæ Majestatis. *Auth. Bona dam-
 natorum. C. de Bonis proscriptor.* Imò teste Claro *cit. §. fin. q.*
44. V. sed hodie, & Bossio *tit. de Citat. n. 6.* annotatio ista in de-
 suetudinem abiit, & in ejus locum poena banni est subrogata.
 Possè enim banno subjici contumacem notum est ex allegatis à
 Gaillio *L. 2. de Pace publ. c. 5. §. seqq.* Procedi item potest con-
 tra eum per inhibitionem factam colonis, debitoribus &c. ne de-
 bita tali suo domino solvant, sed apud se se retineant, vel in ar-
 restum ad Judicem deferant. Qui modus procedendi contra con-
 tumaces est valde usitatus teste Hiltropio *p. 2. tit. 7. n. 51.* In fo-
 ro Canonico contra Clericos contumaces procedi potest per su-
 spensionem ab Officio & Beneficio, *C. 8. de Dolo & Contum. Con-*

tra laicos per excommunicationem. *cit. C. 8. C. 2. § 3. Ut lite non contest.* Quòd si Judex ex Officio & per viam Inquisitionis procedat, & citatus reus neget delictum, opus non est litis contestatione, sed statim ad receptionem testium procedi potest, tum quòd per ipsam negationem lis quasi contestata censetur, tum quòd in tali casu nemo est, cum quo litis contestatio fiat. Quin procedi etiam ad sententiam definitivam potest. *C. Veritatis 8. de Dolo & contum.* Glossa, Host. Butr. Panor. *ibi*, & in *C. ult. Ut lite non contest. §. sunt & alii.* Quòd procedit etiam tunc, quando reus se contumaciter absentat. *C. qualiter 4. de Accusat.* Quòd tamen limitant Baldus in *L. absentem C. de Accus. n. 9.* Salicet *ibid. n. 14.* Clar. *L. 5. sentent. §. fin. q. 44. n. 2.* ac alij, asserentes, id non procedere in criminibus, quæ poenâ corporali aut morte civili puniuntur.

143. Dubium superest, quomodo procedendum sit, si delinquens ante citationem abiit ex territorio, ubi deliquit. Citari realiter seu capi in alieno territorio non posse, liquet ex dictis *n. 54.* Sed neque verbaliter citari posse, constat à fortiori ex dictis *n. 55.* & *L. ult. ff. de Jurisd. C. ult. de Constit. in 6. Clem. Pastoralis 2. §. desperet de Sentent. & re iud.* Necessè igitur est, ut Judex delicti literas requisitorias det ad Judicem territorij, ad quòd delinquens abiit, huncque per illum citari curet citatione, aut reali *cit. L. 1. ff. de requir. vel absent. damn. §. 2. cit. Clem. Pastoralis, Novell. 134. c. 5.* aut verbali, si fugæ periculum non sit, ei videlicet præcipiendo, ut veniat ad se defendendum in termino ijsdem literis præfixo. Cardin. Anchar. ac alij in *cit. Clem. Pastoralis.*

144. Si verò non constat, quò profugerit delinquens, factâ summariâ informatione de delicto, poterit per edictum publicum citari. *cit. L. 1. ff. de requir. §. 2. ibi edictis adesse jubeat, & cit. Novell. 134. c. 5. ibi: si verò quis comprehensorum criminum latuerit, aut reliquerit provinciam illam, in qua crimina deliquit, jubemus legitimis edictis à Judice evocari eum, & si non obediat,*

illud

illa in eum procedere, quæ nostris legibus definita. De qua citatione edictali fusè Boss. tit. de Foro comp. n. 46. & tit. de Citation. n. 20. Socin. in C. Postulasti de Foro comp. à n. 4. Gail. L. 1. obs. 56 & 57. Hæc de Jure scripto procedunt. De consuetudine contrarium observari testatur Carpz. p. 3. pract. crim. c. 110. n. 47. & in loco delicti commissi causam criminalem adversus reum etiam absentem agitari, etiamsi citatio præsentis non sit insinuata, cum Judex delicti per subsidium hujus jurisdictionis ex delicto quæsita absentem, ubi deprehenditur, vel si latitat, edicto publico in tribus diversis trium dominorum territorijs affixo, citare, & adversus non comparentem ad bannum procedere soleat.

§. III.

Utrum reus ad locum delicti remittendus sit.

SUMMARIUM.

145. De Jure Communi remittendus est reus ad locum delicti.
 146. Non item de Consuetudine: nisi pacta inter Dominos territoriales aliud exigant.
 147. Mittere Reum tenetur Judex loci delicti ad Superiorem, si non habet potestatem infligendi pœnam commensuratam delicto.
 148. De Jure scripto Judex, qui nullam in Reum jurisdictionem vel ratione domicilii vel delicti continuati habet, non potest Reum remittere ad locum delicti.
 149. Potest tamen de consuetudine. Imò vi hujus proceditur per viam Inquisitionis adversus facinorosos eo loco, ubi reperiuntur. Cui Consuetudini favent etiam leges.
 150. Dummodo in loco, ubi Reus reperitur, crimen sit notorium aut facile probari possit.
 151. Ut remissio fieri possit, Judex remittens indicia de crimine ab hac persona commisso habere debet.
 152. Remissio locum non habet in criminibus levioribus, & gravibus, de quibus agitur solum civiliter.

153. *Facienda est expensis Judicis eam petentis, si nec Reus nec Accusator est solvendo.*
154. *Reus captus & remissus à non habentibus potestatem in primum statum restituendus est.*
155. *Declaratur, quomodo procedendum sit, si Reus commisit plura in diversis territoriis delicta, & ab uno Judice detinetur.*
156. *Judex domicilii contra Reum procedere potest, si Judex delicti, ad quem fuit remissus, sit negligens in puniendo.*

145. Remitti delinquentem debere ad locum delicti, si Judex requirat, communis est DD. sententia, ut testatur Marian. in C. postulasti de Foro comp. n. 15. Felin. in C. ult. eod. n. 9. Covarr. c. 11. pract. n. 6. Clar. L. 5. sent. §. fin. q. 38. n. 19. Patet ex auth. qua in provincia V. insuper & is. C. ubi de crim. agi oport. Novell. 60. c. 1. & Novell. 134. c. 5. L. 3. ff. de re milit. L. 28. §. 15. ff. de pœn. L. 7. §. 4. & L. fin. ff. de accusat. C. 1. de Raptor. quibus à Carpz. in pract. crim. p. 3. q. 110. n. 49. male additur C. ult. de For. comp. & Can. 19. 2. q. 1. Ratio statuendi hanc remissionem erat, tum quòd certiores probationes in loco delicti habentur Novell. 69. c. 1. §. 1. tum quòd nihil durius est, ut *ibid.* dicit Imperator, quàm læsum circa sublationem bovis aut equi cogi non in qua aufertur provincia litigare, sed aliò currere, ubi videlicet fur domicilium habet: tum denique, quòd melius satisfacit territorio læso, aliisque ab eo lædendo magis absterrentur, si ibi plectatur reus.

146. Verùm hæc remittendi necessitas consuetudine sublata est, uti post Cyn. Bart. Bald. Panor. ac alios testantur Clarus l. c. n. 20. Farin. prax. crim. L. 1. tit. 1. q. 7. n. 28. Rumel. ad aur. Bull. 2. dissert. 1. concl. 10. Gaill. L. 1. de pac. publ. c. 16. n. 30. Matth. Stephani L. 1. de Jurisd. c. 30. n. 13. Thom. Michaël de Jurisd. concl. 91. lit. B. Carpz. l. c. n. 53. Hinc necesse non est varias, quæ circa obligationem remittendi à DD. agitantur, quæstiones hîc proponi. Remitti tamen delinquentes ferè solent ex urbanitate & remissione precaria sub antigrapho seu literis reverfalibus auff einen revers und Gegenbekandniß / quòd remissio non debeat

debeat præjudicare remittenti, & quòd Judex loci delicti in casu simili, si requiratur, idem sit facturus. Gaill. *l. c. n. 31.* Matth. Steph. *l. c. n. 17.* Besold. *V. Uefferung der Maleficanten*, Knipschildt *L. 2. de Jure Civit. Imper. c. 5. n. 46.* Idem quandoque fit ex pacto inter vicinorum territoriorum Judices inuito. Illud hîc notandum est, dum ajunt DD. de consuetudine non dari obligationem remittendi, eos solùm ferè loqui de Judicibus, qui non sunt sub eodem Principe. Unde Clarus *l. c. n. 21.* ait, remissionem etiam hodie faciendam esse, si uterque Judex, videlicet tam is, qui postulat, quàm qui postulatur remissionem, sit sub eodem Principe. Bart. tamen aliique, quos allegat Covarr. *cit. c. 11. n. 10.* asserunt, remissionem non fieri etiam in locis, quæ Imperatori subsunt, id est, inter eos, qui sub eodem sunt Principe.

147. Etsi verò, ut modò dictum est, remittendi necessitas consuetudine abrogata sit, excipiendus tamen est casus, quo Judex, qui aliàs vel de jure vel de consuetudine delinquentem puniendi jus haberet, est inferioris potestatis, ac cognoscit, delictum mereri poenam, quam ipse non possit infligere: remittere enim tunc reum debet ad Superiorem, etiam non requisitus, uti patet cum ex *L. 1. § 7. C. de Defens. civit.* tum ex eo, quia aliàs crimina manerent impunita.

148. Circa illos quoque casus, quibus non datur obligatio remittendi, adhuc controversum est, an à quovis Judice remissio fieri possit; item quomodo facienda sit. Itaque dubitatur I. An tantùm ille Judex possit remittere, cui delinquens, qui ex loco delicti abiit, est subjectus ratione domicilij, aut delicti continuati, v. g. quando fur cum re furtiva huc venit, aut raptor cum foemina rapta: an verò Judex quicumque, cui delinquens subjectus non est. Hoc posterius affirmant Panorm. *in C. ult. de Foro comp. n. 6.* Covarr. *l. c. n. 6.* Clar. *cit. q. 38. n. 22.* Perez *ad tit. C. de exhib. reis. Fachin. L. 9. contr. c. 22.* ubi tamen requirit, ut Judices sint sub eodem Principe. Illud prius tenent Butr. & Felin. *in cit. C. ult. Bossius in pract. crim. tit. de For. comp. à n. 25.* ubi testatur

testatur de communi, & consuetudine firmatam asserit Farin. *l. c. n. 28.* Decian. *tr. crim. L. 4. c. 19. n. 2.* ac alij. Hæc opinio Juri conformior videtur: nam *C. 1. de privil. in 6.* dicitur, exemptum, qui alioqui de jure remittendus esset ad Judicem, qui delinquentem remitti petit, non posse remitti à Judice ordinario, qui ratione exemptionis nullam in ipsum jurisdictionem habet. Quæ ratio est generalis, & procedit de omni eo, in quem jurisdictionem non habet Judex, qui remissionem postulat. Accedit, quòd qui vult remittere, debet detinere personam delinquentis & remittere actu ipso, vel citare & jubere, ut compareat coram Judice remissionem petente. Sed isti actus sunt jurisdictionales, qui exerceri nequeunt, nisi in subditos. Nec valet, quod dicit Perez, Judicem delicti videri alteri dare jurisdictionem ad custodiendum & remittendum reum: non enim apparet, quòd possit dare jurisdictionem pro territorio, pro quo ipsemet non habet.

149. Verùm quidquid sit de Jure scripto, consuetudo favet priori opinioni, ut testatur Clar. *l. c.* & passim à quovis Judice remittuntur. Imò hodie ex officio per modum Inquisitionis adversus facinorosos proceditur eo loco, ubi reperiuntur, teste Carpz. *l. c. n. 71.* Harprecht. *ad §. 5. Inst. de oblig. quæ ex delict. n. 85.* & Berlich. *p. 5. concl. 45. n. 46.* Umm. *cit. disp. 4. th. 2. n. 11.* post Paul. Castr. *in L. 10. §. tamdiu ff. de condict. furt. n. 13.* Cui praxi favet textus *L. 1. C. ubi de crim. Questiones* (inquiunt Impp.) *eorum criminum, quæ legibus, aut extra ordinem coercentur, ubi commissa vel inchoata sunt, vel ubi reperiuntur, qui rei esse perhibentur criminis, perfici debere satis notum est.* Sunt quidem non pauci, qui cum Accurs. & Bart. per locum, *ubi reperiuntur*, intelligunt duntaxat locum domicilij: alij cum Barbosa *in L. 19. §. proinde de Judic. rubr. de foro delicti n. 11.* legem solum intelligunt de Vagabundis; hi enim cum ubique forum sortiantur, ibi, ubi reperiuntur, puniri possunt. Verùm hoc bene refellunt Donell. *L. 17. c. 16. lit. f.* aliique, quos ibid. allegat Hillig. & Berlich. *l. c.* cum textus sit universalis, nec distinguat inter per-

sonas delinquentes, neque mentionem domicilij faciat. Favet insuper text. *L. 3. ff. de offic. praesid.* ibi: *nec distinguitur, unde sint.* Quin fatetur ipse Decianus *l. c. n. 1.* cum alijs, quos allegat, si non petatur remissio, posse reum ibi, ubi reperitur & capitur, puniri. Si puniri potest, à fortiori poterit remitti. Idémque *n. 4.* cum Bart. admittit, remissionem faciendam esse etiam à Judice nullam in reum jurisdictionem habente, si tam ipse, quàm Judex delicti, qui remissionem petit, sint sub eodem Principe, cum uterque curare debeat, ut Principis sui territorium facinorosis hominibus p̄t̄getur. Illud absque controversia verum est, quod idem Decianus addit, inferiores Judices Principi, cui subjecti sunt, jus citandi habenti & remissionem petenti, hanc facere debere, esto nullam ipsi ordinariam in reum jurisdictionem habeant.

150. Ex eo porrò, quòd remissio fieri non solet, ac, ut cum multis sentit Barbosa *l. c. n. 7.* & Oliva *p. 3. For. Eccl. q. 20. n. 19.* nec fieri potest, nisi petatur, confirmatur praxis reum puniendi ibi, ubi repertus fuerit: alias enim crimina cum magno Republicae & privatorum damno manerent impunita, & sceleratis ansa daretur liberè in bona ac vitam innocentum grassandi, & sic dicendum foret, quod absolute & audacter asserit Fachin. *L. 9. c. 23.* consuetudinem non remittendi esse irrationabilem & nullius momenti. Benè tamen observat Brunnem. *in cit. L. 1. n. 20.* tunc solùm in loco, ubi reperitur, puniendum esse facinorosum, si crimen sit notorium aut facile probari possit; secus remittendum esse ad locum delicti. Cæterum hanc facultatem procedendi contra reum, ubi repertus fuerit, multi cum Deciano *cit. L. 4. c. 16. n. 2.* solùm tunc concedunt, quando accusator adest; negantque ex officio & per inquisitionem procedi posse. Imò idem de Judice domicilij, non posse videlicet ab ipso per viam inquisitionis procedi contra subditum ob delictum alibi perpetratum, asserunt cum compluribus Roland. *L. 2. consil. 19. n. 20.* Menoch. *L. 1. consil. 2. n. 130.* Barbosa *ad L. heres §. proinde rubr. de foro delict. n. 27.* qui tamen *n. 118.* fatetur, quòd ex generali

Q

nerali

nerali consuetudine Judex possit procedere per inquisitionem, eo quòd consuetudo remedium inquisitionis fecerit tam generale ac ordinarium, quàm est remedium accusationis, ut Clarus ait *l. c. q. 3. n. 6.* Videantur, quæ dixi suprà *n. 107.*

151. Dubitatur II. An Judex requisitus debeat aliquam causæ cognitionem prius facere, antequam remittat. Affirmant Card. Panor. Marian. ac alij apud Decian. *l. c. n. 15.* & Covarr. *cit. c. 11. n. 8.* Negant Gomez. *c. 1. de delict. n. 87.* citans Bart. Albert. & Angel. Covarr. *l. c.* ubi priori opinioni praxin adversari ait, & Clar. *l. c. n. 19.* ubi hanc dicit communiter receptam. Distinguendum esse videtur cum Deciano: nam facienda non est cognitio, si requisito Judici constat ex fama de delicto per hunc, qui petitur, reum commissio; aut si scit, illum contumacem fuisse coram Judice remissionem petente, quia talis contumacia facit præsumptionem delicti contra reum, ut notat Bart. *in cit. L. 1.* aut denique, si Judex requirens testetur, se informationem de crimine & de reo jam habere. Si nullam hujusmodi notitiam Judex requisitus habeat, cognoscere prius de causa debet, ne fortè innocens in vinculis remissus ex hoc infamiam injustè patiat. Necessè tamen non est, ut aliquem processum & inquisitionem instituat, si absque ea habeat probabilem notitiam tum delicti à tali persona commissi, tum commissi in territorio requirentis. Et quamvis hujus assertioni non teneatur credere, nisi Superior ipse sit, ac propterea informationem de crimine & delinquente facere prius possit, ut notat Decian. *l. c.* non tamen videtur ad hoc teneri, sed niti posse fide Judicis, qui requirit, asseritque, se de crimine & criminoso informationem pro captura sufficientem habere: nisi contra asserentem fortè staret præsumptio.

152. Dubitatur III. An in omnibus criminibus locum habeat remissio. Negat communis DD. apud Panor. *l. c. n. 15.* Covarr. *l. c. n. 7.* Clar. *l. c. n. 23.* remissionem permitti in levioribus, etiamsi criminaliter agatur; nec etiam in gravioribus, si agatur solum civiliter. Ratio prioris est, quia finis remissionis ad

ad locum delicti est, ut ibi sumatur vindicta, ubi datum est scandalum & damnum, ut alij absterreantur, & læsæ Reipublicæ satisfiat: quæ ratio non ita urget in levioribus delictis. *arg. L. 3. pr. ff. de re militari.* Ratio posterioris est, quia in causis civilibus non permittitur remissio: ergò nec in illis, quæ civilibus comparantur. Cujus ratio ulterior est, quia non fit remissio nisi ad puniendum, ut patet ex juribus *n. 145.* adductis: at cum civiliter agitur, non intenditur puniatio. Accedit, quòd quando de crimine civilis instituitur actio, crimen contractus nomine continetur, ac propterea forum cum contractu commune habet. *Donell. L. 17. c. 16. Umm. disp. 4. ad process. jud. th. 2. n. 8.* Videtur quidem dicendum, quòd remissio locum habeat etiam in levioribus criminibus, tum quòd leges, quæ remissionem statuunt, generaliter loquuntur; tum quòd etiam per leviora forum acquiritur. Sed obstat praxis, ut notat *Oliva p. 3. for. Eccl. q. 20. n. 49.* & leges remissionem præscribentes loquuntur de criminibus: at *criminis* verbum propriè gravius delictum denotat, ut ex *L. 17. §. 18. ff. de edil. edict.* colligit *Wesenbec. in parat. C. ubi de crim.* Quanquam ex *L. 131. ff. de V. S.* constat, *crimen & delictum* quandoque confundi. Locum demum non habet remissio in delictis privatis, ut volunt *Zanger. p. 2. de except. c. 1. n. 201.* & *Carpz. L. 2. Jur. Elect. resp. 26. n. 19.* ubi malè allegat *Novell. 134. c. 8.* & *L. 1. pr. ff. de re milit.* malè item *Clarum & Farin.* cum isti loquantur de criminibus levioribus: potest autem etiam delictum privatum, v. g. rapina aut furtum, esse grave.

152. Dubit. IV. Cujus expensis facienda sit remissio. Faciendam esse judicat *Joan. Faber in L. un. C. de off. procons.* expensis ipsius remittentis, sicut etiam suo periculo debet remittere juxta *Novell. 134. c. 5.* Communis tamen opinio apud *Farin. cit. q. 7. n. 39.* tenet, periculum quidem pertinere ad transmittentem, si aliquam culpam committit non adhibendo debitam custodiam; expensas verò faciendas esse à petente. Quod tamen aliqui benè limitant, dicendo, tum demum expensis pe-

Q

tentis

tentis esse faciendam, quando nec delinquens nec accusator est solvendo: ex istis enim ille primo loco tenetur, hic secundo & in defectum prioris, nisi reus sit innocens.

154. Dubit. V. An si delinquens ex territorio, ubi deliquit, fugit ad aliud, & ibi captus est non à Judice competente, sed à privatis, & remissus vel reductus est ad locum delicti, ibi judicari ac puniri possit. Negandum est cum Bald. Salic. Cappoll. ac aliorum communi, quam referunt Clar. l. c. q. 96. n. 6. Farin. cit. q. 7. n. 40. Gomez. tom. 3. var. tit. de capt. reor. n. 5. ubi id fuse probat. Debet igitur talis reus relaxari & poni in pristinum statum ac libertatem, arg. L. fin. ff. de jurisd. L. qui fugitivus §. item Celsus. ff. de Ædil. edict. L. à divo Pio §. sententiam. ff. de re jud. quia illi, qui comprehenderunt, non habuerunt jus auferendi libertatem: ergo tanquam injuste spoliatus ante omnia est restituendus. Accedit, quòd juxta cit. Novell. 143. c. 5. ad jus remissionis requiritur, ut reus petatur à Judice, & ab hoc remittatur: ergo non potest peti à privatis, nec à privatis remitti. Idem dicendum est, quando ministri Justitiæ, qui in loco delicti vel domicilij reum capere quidem jure possent, in eo tamen non capiunt, sed in alieno territorio: censentur enim tunc esse privati, & relaxari reus debet: exceptis casibus, quos retulimus supra n. 54.

155. Dubit. VI. Quid agendum sit, si quis commisit plura delicta in diversis territorijs, & ab uno Judice detinetur propter unum delictum, ac ab altero petitur propter aliud delictum. Ubi viget consuetudo puniendi reos, ubi fuerint reperti, etiam propter delicta alibi patrata, de qua supra n. 149. res ista difficultatem non habet; non enim concedetur remissio, sed punietur reus eodem loco propter utrumque delictum. Seclusâ verò istâ consuetudine distinguendum est inter varios casus. Nam si pœnæ utrique delicto correspondentes sunt compatibles, ita videlicet, ut unâ jam inflictâ infligi adhuc possit altera, & una pœna est mitior alterâ, prius ille judicabit & puniet, in cujus territorio

itorio minus delictum commissum est, & idcirco ad eum facienda est remissio, ac postea reus ad alterum Judicem pro majore delicto puniendus mitti debet, cum à mitiore poena incipiendum sit. Si utrumque delictum & poena aequalia sunt, ille prius cognoscit & punit, apud quem detinetur reus. Si denique poenae sunt incompatibiles, v. g. si utraque est capitalis, pariter procedit ille Judex, à quo reus detinetur. Ita communis apud Haunoldum tom. 8. de Just. tr. 1. n. 92. Quin in tali casu infligi debebit poena utrique delicto correspondens, si is, qui punit, vindicare potest delicta alibi commissa, uti potest Judex domicilij, & de consuetudine etiam alij, in quorum territorio deprehenduntur rei. Ratio est, quia delicta non debent manere impunita; quod fieret, si poena inflingeretur uni solum delicto respondens.

156. Dubit. VII. An Judex domicilij contra reum possit procedere, si alter, ad quem fuit remissus, sit morosus & negligens in puniendo. Affirmant post Bart. & Alex. Decian. l. c. n. 27. Farin. l. c. n. 23. eò quòd delicta non debeant manere impunita. Hinc negant, posse à Judice delicti opponi remissionem & litis pendentiam. Ob paritatem rationis idem dicendum videtur de Judice delicti respectu Judicis domicilij. Addit Alex. in L. de die. §. fin. ff. qui satisd. cog. n. 8. posse ab eo, qui remittit, Judici remissionem petenti praefigi terminum, intra quem expediatur causa; secus se processurum contra delinquentem.

§. IV.

Quis sit Judex competens, si delictum in uno loco inchoatum, in altero consummatum fuit.

SUMMARIUM.

157. Multiplex status quaestionis proponitur.
 158. Utriusque territorij Judex est competens, si delictum in uno inchoatum, in altero consummatum fuit respectu tam agentis, quàm patientis.
 159. Aut etiam solum agentis aut patientis.

160. Imò etiamsi delictum in uno territorio solum mandatum, in altero consummatum fuit.

161. Respondetur ad opposita.

162. Declaratur, quid tenendum sit de cooperantibus.

163. Et quid, si delictum est perpetratum in confinio territoriorum.

164. Quid item, si perpetratum est in via publica.

157. Tres hinc casus distinguunt Felin. in c. ult. de for. comp. n. 13. & Farin. L. 1. prax. crim. tit. 1. q. 7. n. 44. Primus est de delictis inchoatis in uno loco, & perfectis in alio tam respectu agentis quàm patientis, v. g. si quis aliquem aggrediatur vel capiat in uno loco & insequatur vel ligatum trahat in alium, ibique spoliet aut occidat: aut si feminam rapiat hinc & alibi violet. Secundus est de delictis inchoatis in uno, & consummatis in alio, non respectu utriusque, sed agentis tantum vel patientis. Ut si quis stans in territorio Bavarico & bombardam explodens trahat stantem in Neoburgico: aut existens in illo delictum fieri mandet in isto. Tertius est, quando in delictis in uno loco inchoatis, & in alio consummatis, nec agentis nec patientis persona concurrat. Ut si delicta tractentur & præparentur in uno loco, perpetrentur in alio: aut si quis delictum suo nomine alibi patrandum hinc approbet & ratificet. Verum non apparet, quomodo hic casus à prioribus, aut certè à secundo differat.

158. De primo casu dicendum est, utrumque Judicem esse competentem, ita ut alteruter, qui prævenit, possit procedere absque altero, neque teneatur remittere reum. Bald. in L. si quis non dicam C. de Episc. & Cler. col. 3. Marfil. in L. un. C. de rapt. virg. n. 150. Felin. l. c. n. 3. Farin. l. c. n. 45. quia utriusque territorium violatum fuit, si tam initium quàm consummatio actus fuerunt illicita. Si verò licitum fuisset initium, v. g. si in uno territorio dominus servum aut pater filium moderatè coepisset castigare, & persequendo in aliud ibidem modum excederet & vulneraret, aut occideret, ad Judicem posterioris tantum territorij punitio pertineret, ut notat Felin. l. c. Hinc patet responsio ad

ad celebrem quaestionem, quâ quaeritur, utrùm fur puniri possit in illo territorio, ad quod cum re furtiva profugit: dicendum enim est cum Bart. in *L. si dominum ff. de furtis*, ac plurimis alijs contra Clar. cit. §. *fin. q. 38. V. tu scis*. Covarr. cit. c. 11. n. 9. Farin. l. c. à n. 7. Fachin. *L. 9. c. 19.* posse puniri non tantùm, ubi furtum fecit; sed etiam ibi, quò cum re furtiva se recepit: quia continuata contrectatio est continuatum furtum, & quò longiùs rem furtivam aufert, eò graviùs lædit, eoque loco puniri potest delinquens, ubi scandalum præbetur ac perniciosum exemplum; hoc autem fit per furti continuationem. Neque obstat, quòd delictum sit moraliter unum, & ideò non multiplicetur actio furti respectu ejusdem domini: quia continuatio retentionis sufficit, ut censeatur utrobique deliquisse & utrumque locum violasse.

159. Alter casus de jaculante in hoc territorio & occidente existentem in alio, controversus magis est. Afferunt Bart. in *L. libellorum ff. de accus.* Felin. l. c. n. 14. Zanger *de except. p. 2. c. 1. n. 233.* Carpz. *p. 3. pract. crim. q. 110. n. 18.* puniri reum posse tantùm ibi, ubi consummatum delictum fuit. Utrobique vindictam in solidum sumi & poenâ ordinariâ delictum consummatum puniri posse tradit communis aliorum apud Farin. l. c. n. 46. & Palao *tr. disp. 1. pun. 24. §. 5. n. 28.* ubi ait, ita receptum esse consuetudine jure gentium introductâ. Quæ sententia apertè tradi videtur *L. 1. C. ubi de crim. agi oport.* ubi dicitur, perfici debere quaestiones criminum, *ubi commissa vel inchoata sunt.* Neque satisfaciunt, qui dicunt, textum intelligi debere de quaestione inchoata, videlicet perfici eam debere, ubi inchoata fuit, id est à Judice vel delicti consummati vel domicilij: nam verbum *inchoata* cum sit generis neutrius, non potest aptè referri ad substantivum *quaestiones*; estque sub hoc verbo *inchoata* intelligendum id, quod sub verbo *commissa*; atqui sub hoc intelligi nequeunt *quaestiones*, cum crimina, non quaestiones committantur. Et ita hanc legem intelligunt Wesenbec. & Brunnem. *ibi*, Hillig. in *Don. L. 17. c. 16. lit. B. Rittershus.*

hus. in *Novell. p. 9. c. 10. n. 56.* Rationem communiter dant, quia, ne delicta maneant impunita, expediebat, ut utrique territorio jurisdictio tribueretur; præsertim quia utrumque in tali casu læditur, & aliquando delictum facilius probari potest in uno, quandoque facilius in altero. Neque obstat, quod asserit Carpz. *l. c. n. 19. § 20.* in delictis qualitatem potius patientis, quam agentis considerari: hoc ipsum enim hic controversum est, & cit. *L. 1.* contrarium statuitur: neque refragatur text. *L. 43. ff. de ritu nupt.* quem adducit, ut consideranti patebit. Pariter non obest, quod ait, delictum in loco, ubi perficitur, suam accipere formam, per quam dicitur delictum: nam bene dicitur, etiam ibi accipere suam formam, ubi actio efficax ponitur, ex qua sequitur vulnus aut mors. Illud omnino concedendum est, quod cum Bart. & communi tradit idem Carpz. *L. 2. Jur. Elect. resp. 28. arg. l. D. Adr. ff. ad L. Cornel. de Sicar. L. 15. pr. § L. 52. ff. ad Leg. Aquil.* si quis vulneratus lethaliter hic fuit, & postea alibi mortuus, non ibi vindicandum crimen, ubi mors secuta est, sed ubi actio mortifera posita vel vulnus inflictum: quia in delictis non tam exitus, quam factum, voluntas, & animus delinquentis consideratur. Qua de causa sacrilegium non committit nec asylo privatur, qui extra locum sacrum vulnerat, tametsi vulneratus se recipiat in locum sacrum, ibique moriatur.

160. Major adhuc controversia est de mandante, utrum videlicet hic, ubi mandatum dedit, puniri possit ob delictum ex suo mandato alibi perpetratum. Negat communis DD. apud Farin. *l. c. n. 4.* Certum in primis est, posse mandatum in loco mandati puniri poenâ extraordinariâ & mitiori, quæ mandantibus imponi in delictis atrocibus solet etiam effectu non secuto. Certum pariter est, puniri poenâ ordinariâ posse in casu, quo solum mandatum & affectus, quamvis effectu non secuto, punitur poenâ ordinariâ, qualis casus de assassinatu mandato habetur *C. 1. §. 2. de homicid. in 6.* ac alius *L. quisquis 5. C. ad L. Jul. majest.* Sed & absolutè puniri poenâ ordinariâ mandantem in loco mandati

dati posse, si effectus secutus est, censeo cum Bald. Alex. aliisque, quos allegat & sequitur Farin. *l. c. n. 28. §. verum, §. §. in hoc*, ac Haunold. *l. c. à n. 97.* quia hinc puniri potest lapidem aut glandem mortiferam hinc emittens, & occidens existentem in alio territorio, ut modò dixi *num. preced.* at inter mandantem & jaculantem videtur esse omnimoda paritas, quia uterque est causa efficax mortis secuta, & æquè homicida est, qui est moralis causa homicidij, quàm qui physica, teste ipso Deo Davidem ob Uriæ cædem mandatam arguente & puniente, & æquali poenâ plectitur mandans homicidium ac illud committens, ut fuse Menoch. *de arbitrar. l. 2. cas. 353. n. 2.*

161. Neque obest, quod pro contraria opinione affertur ex *L. si quis uxori §. neque verbo & L. qui servo §. 1. ff. de furt.* obligationem, quâ mandans tenetur, non ex mandato, sed ex delicto oriri: tamen enim ex delicto teneatur, non tamen sequitur, quòd ibi tantùm puniri possit, ubi delictum physicè patratum est; sicut non sequitur, quòd ibi puniri debeat, ubi effectus seu mors secuta est, tamen propter hunc effectum puniatur. Pariter non obest, quod ajunt, mandantem & mandatarium teneri ex delicto, quod est idem ac unicum respectu utriusque, ac propterea utrumque in loco delicti puniri debere ob continentiam causarum. *L. nulli C. de judic.* nam etsi idem sit factum & delictum, diversæ tamen ex illo oriuntur obligationes, quarum una non accedit alteri, ut post Boss. declarat Farin. *l. c. §. tertio facit*, ac propterea cessat ratio de continentia causarum. Verùm de hoc uberius infra, quando de hac continentia agetur.

162. Circa tertium casum *n. 157. in fine* propositum varias distinctiones adhibet Farin. *n. 49.* Mihi breviter dicendum videtur quoad primum exemplum de preparante delictum in uno loco & exequente in alio, si ipse, qui hinc illud præparavit, exequatur in alio, puniendum esse in loco delicti, nisi locus, ubi instructum fuit delictum, sit locus domicilij. Farin. *l. c. §. quòd si cum Bart. Angel. & Beroio.* Si ille, qui hinc tractavit de delicto, non sit is, qui alibi est executus, idem dicendum est, quod de

R

man-

mandante. Et quidem puniri hic poterit poenâ ordinariâ, si auxilium & opem, imò & consilium præstitit actu, & per hæc causa efficax fuit committendi delicti, aliàs non patrandi, ut tradit communis apud Menoch. *L. 2. de arbitrar. cas. 349. n. 2. & cas. 351. n. 17.* secùs, si aliunde parato occidere arma præbuit, modum occidendi ostendit, vel consilium dedit: quia tunc minori & extraordinariâ poenâ afficiendus esset. Menoch. *cit. cas. 349. n. 5. & cas. 351. n. 22.* Idem dicendum de ratificante delictum suo nomine patrandum: poterit enim sicut mandans, in loco ratificationis puniri, & quidem poenâ ordinariâ, si sine ratihabitione patrandum non fuisset delictum; quia tunc est instar mandantis, ut observat Menoch. *cit. cas. 351. n. 27.*

163. Sed dubium restat, quid tenendum sit, quando delictum patratum fuit in confinio duorum territoriorum, *auff der Gräniz und Anwendung* & ignoratur, in utro eorum patratum sit. In varias hic opiniones abierunt DD. Nam primò non pauci, ut Innoc. *in C. super eo n. 2. de Paroch. Schneidevvin. ad §. ult. n. 8. Inst. de Jur. N. G. & C. Petr. Theodor. colleg. crim. disp. 4. th. 3. lit. B. Zanger. de except. p. 2. c. 1. n. 137.* ac alij ajunt, considerandum esse locum, in quo caput tanquam principalior pars reperitur, & loci hujus Judicem censerì debere competentem excluso alterius territorij Judice. *arg. L. 44. ff. de relig. & sumpt. fun. ac L. 17. C. de pæn.* Hancque opinionem communiorem & praxi receptam asserit Zang. cum Theod. ubi tamen addunt cum Bald. *in L. 2. n. 1. C. ubi de crim.* & Nic. Everhard. *in top. loc. ab extremis n. 1.* utrumque esse competentem, si occisus ita prostratus jaceat, ut caput ejus utrumque territorium contingat. E contrario Niellus apud Carpz. *cit. q. 110. n. 31.* aliique apud Bocer. *tr. de Jurisd. c. 9. n. 12.* eum tantùm Judicem hoc casu competentem pronunciant, in cujus territorio pedes occisi reperiuntur, cum verisimile sit, ibi occisum fuisse, ubi stetit, qui interfectus fuit. Tertiò alij apud Carpz. *l. c. n. 28.* Judicem præferunt illius territorij, in quo cadaveris pectus & cor reperiuntur.

Quarto

Quartò Bald. in *L. arbor. 19. ff. comm. divid.* Zas. *ibid. v. nota maleficium*, Casp. Leipoldi *de concurr. jurisd. q. 13.* Treutl. & Bachov. *vol. 1. disp. 19. th. 4.* aliique non pauci, utrique Judici jurisdictionem concedunt, ita ut ille præferendus sit, qui alterum prævenit tollendo particulam vel corporis vel vestis sanguinolentam ein freiß Pfand / oder Stich und Wundenmaß. Mihi postrema hæc opinio præplacet: cum enim dubium omnino sit, quo in territorio vulnus lethale inflictum sit, eò quòd signa illa pedum vel capitis in alterutro territorio jacentium incerta sint, ut benè ostendunt Carpz. Bocer. & Bachov. *ll. cc.* rectè medià vià inceditur, & utrique Judici jurisdictione conceditur, quia ratio vel conjectura, ut ponitur, non magis stat pro uno, quàm pro altero. Et ita in simili casu de Parochijs & Decimis in confinio sitis & dubijs discurrunt DD. cum Panor. in *C. fin. de Sent. n. 5.* & in *C. sanè §. additio de For. com. n. 7.* ac Felin. in *C. omnes de major. & obed.* Si tamen constaret, quo in territorio steterit occisor, quando vulnus lethale infixit, illud præferendum censeo: quia Judici illius competit jurisdictione juxta dicta *n. 159.* & dubium est, an competat etiam alteri: jurisdictionem autem certam aut multum probabilem unius excludere nequit dubia alterius. Nisi fortè ante præventionem factam reus verisimiliter assereret, vulnus inflictum fuisse in altero territorio: tunc enim utrique competeret jurisdictione juxta dicta *cit. n. 159.* Idem dicendum existimo in casu, quo sanguis effusus apparet in uno territorio: tunc enim hujus Judici privativè competere jurisdictionem non dubito, saltem si unum tantum vulnus inflictum fuerit: signum enim est, quòd occisus hic receperit vulnus lethale, & ulterius ad confinia progressus ibique mortuus fuerit, tametsi sanguis ibi etiam reperitur, ubi cadaver. Idem dicendum cum Treutl. *l. c.* ac alijs, & utrique Judici cum jure præventionis competere jurisdictionem existimo, quando cadaver reperitur in flumine publico utrumque territorium terminante.

164. Similis & priori connexa quæstio est, ad quem perti-

R 2

neat

neat cognitio criminis in via publica patrati. Hic rursus colliduntur opiniones. Cognitionem & coercitionem competere ei, cujus est jus regale in via publica, existimant Zanger. *de Except. p. 2. c. 1. n. 241.* Borcholt. *ad c. un. L. 2. feud. n. 24.* Schneidewin. *in §. ult. Inst. de Jure G. N. § C. n. 8.* Beuster. *in L. admonendi, 31. ff. de Jurejur. v. 1.* Thom. Michaël *de Jurisd. concl. 50.* Sixtin. *L. 2. de regal. c. 2.* Carpz. *l. c. n. 41.* eò quòd juxta non paucos via publica inter regalia connumeretur, & Imperatorum ac Principum sit curare ea, quæ ad ejusdem securitatem spectant. E contrario cognitionem illi, qui habet merum imperium in territorio, ubi via publica est, tribuunt cum Alciato & Aurel. Guido Papæ *decif. 573.* Rol. à Valle *vol. 2. conf. 42. n. 35.* Cæpoll. *de Servit. c. 3. n. 30.* Rosenthal. *de Feud. c. 5. concl. 21.* Bocer. *de Regal. c. 2. n. 145.* & *de Jurisd. c. 9. n. 14.* Hæc posterior præplacet, quia juri est conformior. Nam 1. Via publica, ut cujusque provinciæ, sic cujusque territorij pars est. Cum ergò, qui merum imperium in provincia aut territorio habet, jurisdictionem criminalem ibi exerceat, consequens est, quòd hæc etiam ad viam publicam, & quæ in ea committuntur, se extendat. 2. Via publica dicitur pars fundi vicini *L. Attius. 38. ff. de acquir. rer. dom.* unde cum via impetu fluminis aut terræ motu amissa est, confinis de suo proximo fundo eam præstare tenetur. *L. si locus 14. §. ult. ff. quemad. serv. am.* Cum ergò magistratus suam jurisdictionem extendat in omnem sui territorij fundum *L. ult. ff. de Jurisd. & L. pupillus §. territorium ff. de V. S.* pariter eam extendit in viam publicam. 3. Prætoris jurisdictio civilis ad viam publicam extenditur *L. 2. §. 20. 35. §. ult. ff. ne quid in loco publico, & L. 1. ff. de via publ.* Unde non est ratio, cur non etiam criminalis jurisdictio eorum, qui merum in territorio imperium habent, ad eam extendatur. 4. Qui jurisdictionem habet in terra mari proxima, potest eam porrigere etiam ad ea, quæ committuntur in mari adlito, ut docent Hier. de Monte. *tr. de fin. reg. c. 7. ac alij.*

V.
*Quâ pœnâ afficiendus sit subditus unius territorij
 propter delictum alibi patratum.*

SUMMARIUM.

165. *Delinquens, etiam peregrinus, puniendus est pœnâ in loco delicti consuetâ.*

166. *Nisi ibi lata sit solum sententiâ generali.*

166. *Subditus in loco domicilij puniendus est pœnâ in loco delicti receptâ.*

165. Cùm delinquens puniri possit, ut hæcenus dixi, tam in loco domicilij, quàm in loco delicti, fieri verò possit, ut alia delicto statuta sit pœna in uno loco, quàm in altero, dubium restat, an si punitur reus in loco domicilij propter delictum alibi patratum, ubi diversa pœna in usu est, puniendus sit pœnâ in loco delicti usitatâ, an eâ, quæ recepta est in loco domicilij: item an puniendus sit pœnâ domicilij, si punitur in loco delicti. Videri potest, puniendum semper esse eâ pœnâ, quæ in loco domicilij statuta est: nam peregrinus, ut dixi suprâ à n. 66. non tenetur statutis locorum, ubi peregrinatur; puniri ergò nequit pœnâ hujusmodi statutis latâ. Verùm dicendum est, in loco delicti puniri reum peregrinum posse ac debere pœnâ ibi consuetâ. Ita communis DD. nemine, quem sciam, refragante: nam ratione delicti forum sortitur delinquens juxta dicta n. 136. Unde bene deducit Covarr. in C. Alma. de Sent. excomm. in 6. p. 1. §. 10. n. 2. ligari censurâ pro futuris culpis in aliquo territorio latâ, non tantum illos, qui tempore statuti conditi sunt subditi, & eos, qui post statutum factum sunt subditi; sed externos quoque non subditos, si in illo territorio delinquant.

166. Aliud de Sententiâ generali, de qua suprâ n. 42. statuunt idem Covarr. l. c. Butr. col. 3. & Panor. n. 3. in C. 21. de Sent.

excomm. Suar. de Censur. disp. 5. sect. 5. n. 10. aliique communi-
ter, eaque ajunt non ligari extraneos ibi delinquentes, ubi lata
est, ac propterea poenam per eandem latam puniri nequire. Patet ex
cit. C. 21. ubi dicitur, hujusmodi sententiam tantum subditos ob-
ligari. Imò neque illos ligari, qui subditi quidem sunt tempore
delicti, non tamen erant tempore prolatae sententiae, tenent In-
noc. Panor. ac alij *in cit. C. 21.* eò quòd sententia referatur ad
tempus, quo pronunciatur.

167. An verò vicissim Judex domicilij, quando punit sub-
ditum propter delictum alibi commissum, infligere debeat poe-
nam in suo territorio vel statuto vel consuetudine receptam, con-
troversum est. Affirmant aliqui apud Parisium *L. 4. consil. 159.*
n. 5. Negant cum Bart. Aretin. Paris. Angel. Panor. Felin. Boss.
ac communi Farin. *L. 1. prax. crim. tit. 3. q. 24. n. 167.* Clar.
L. 5. sent. §. fin. q. 85. v. tertius, & puniendum esse reum affe-
runt poenam statutam in loco delicti: eò quòd statutum speciale do-
micilij non liget subditos ab illo absentes juxta dicta supra à *n.*
43. & locum habeat duntaxat quoad delicta in territorio com-
missa. Paris. *l. c. n. 6.* cum Bart. Bald. Alex. ac alijs. Quòd si in
loco delicti nullum sit statutum specialem poenam imponens, pu-
niendus tam ibi, quàm in loco domicilij, erit reus juxta Jus com-
mune. Alex. *vol. 2. consil. 111. n. 4.* Boss. *tit. de poen. n. 19.*
Bart. *in L. 1. C. de SS. Trin. Oliva p. 3. For. Eccl. q. 3. n. 3.* Quin
juxta Jus commune puniri in loco domicilij posse, tametsi in loco
delicti ex speciali statuto specialis poena in usu sit, affirmant non
pauci cum Paris. *l. c. n. 7.* dum absolutè tradunt, posse in loco
domicilij puniri non quidem juxta jus mun-
cipale, bene tamen juxta com-
mune.

CAP.

CAPUT III.

De Foro Contractus.

§. I.

An Forum acquiratur in loco Contractus.

SUMMARIUM.

168. In loco Contractus quivis convenitur ratione contractus: etiam Clericus; sed solum coram Judice Ecclesiastico.
169. Etiam privilegiatus alius, nisi habeat privilegium in Corpore Juris clausum.
170. Idem procedit de quasi contractu & quavis conventionem.
171. Idem de distractu, seu negotio dissoluto.
172. Licet domicilium mutarit, qui in loco domicilij contraxit.
173. Juxta Statuta Bavariæ contrahens solum convenitur in loco domicilij.
174. Exceptis quibusdam casibus.
175. Quandoque etiam de Jure communi conveniri nequit in loco contractus.

168. Sortiri quemvis forum quoad contractum ibi, ubi contractum iniit, aperti juris est *C. ult. de For. comp. C. 1. §. 3. eod. in 6. L. heres absens 19. §. proinde. ff. de Judic.* ita tamen, ut Clerici conveniendi sint coram Judice Ecclesiastico, coram laico laici. *cit. C. 1. §. 3. & C. 1. de privil. in 6.* Neque obstat, quod Clericus absque licentia sui Ordinarij, cui videlicet ratione Beneficij vel domicilij subjectus est, in alienum Episcopum consentire nequeat juxta *C. significasti 18. de For. comp.* quia ibi agitur de prorogatione, eoque Episcopo, cui Clericus nullo modo subjectus est; secus si subjectus fiat ratione vel delicti, vel contractus, vel rei sitæ. Cur autem quivis in loco contractus conveniri possit, & si judicium suscipere ibi nolit, captis pignoribus ac manus injectione ad id compelli,